

VALVONTASUUNNITELMA

**KESKI-UUDENMAAN
PELASTUSTOIMEN
LIIKELAITOKSEN**

VALVONTA 2020

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman valmistelee ja ylläpitää Turvallisuuspalvelun -tulosyksikkö. Valvontasuunnitelma päivitetään vuosittain ja muutoinkin mikäli siihen on erityinen syy. Valvontasuunnitelman ja sen muutokset hyväksyy pelastusjohtaja. Valvontasuunnitelma annetaan tiedoksi pelastuslaitoksen johtokunnalle. Aluehallintovirasto valvoo valvonnan toteuttamista osana pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason valvontaa.

Tämä valvontasuunnitelma on järjestyksessään Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen seitsemäs. Valvontasuunnitelman päivittämisessä vuodelle 2020 on otettu huomioon Keski-Uudenmaan pelastustoimialueen voimassa oleva riskianalyysi vuodelta 2016, tiedot valvonnan toteutumisesta ja vaikuttavuudesta vuosina 2012-2019 sekä pelastuslaitosten kumppanuusverkoston valvontasuunnitelmia koskeva ohjeistus. Valvontasuunnitelmassa on huomioitu myös muita yhteiskunnallisia toimintoja, tapahtumia sekä niiden edellyttämiä toimintatapoja. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä 2017–2020 on linjattu toimintaan käytettävät resurssit.

Valvonnan maksut on määritelty pelastuslaitoksen taksaluettelossa. Pelastuslaitoksen maksut ja taksat hyväksyy pelastuslaitoksen johtokunta. Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja. Valvontasuunnitelma julkaistaan pelastuslaitoksen internetsivuilla ja lisäksi tarkastuskohteita tiedotetaan valvontasuunnitelman tuomista muutoksista valvontakäyntien yhteydessä.

Vantaalla 2.12.2019

pelastusjohtaja Jyrki Landstedt

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
1.1 Valvontasuunnitelman tarkoitus.....	2
1.2 Valvonnan toteutus	2
2. Valvonta vuonna 2020.....	4
2.1 Kohteiden määräaikainen valvonta.....	4
2.2 Asuinrakennusten ja niihin verrattavien kohteiden valvonta.....	7
2.3 Reaktiivinen valvonta	8
2.4 Vaarallisten kemikaalien sekä pyroteknisten tuotteiden valvonta.....	10
2.5 Kohdekokonaisuuksien valvontamenettelyt	12
2.6 Viranomaisyhteistyö	12
2.7 Päivystävä palotarkastaja.....	13
2.8 Palontutkinnan seuranta.....	13
3. Resurssit ja seuranta	14
3.1 Onnettomuuksien ehkäisytyöhön käytettävät resurssit	14
3.2 Valvonnan toteutuksen ja vaikuttavuuden mittarit ja tavoitteet	14
3.3 Osaamisen hallinta.....	17
3.4 Valvonnan tietorekisterit ja niiden ylläpito	17

Liitteet

Liite A: Periaatteelliset valvontavälit

Liite B: Yhteenvedo valtakunnalliseen ohjeistukseen tehdyistä valvontavälien muutoksista

1. Johdanto

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnallisena tavoitteena on, että Keski-Uudellamaalla on hyvä turvallisuuskulttuuri sekä tehokas pelastustoimi ja ensihoitopalvelu ja, että Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on arvostettu.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen perustehtävänä on tuottaa ja ylläpitää turvallisuutta. Merkittävä osa perustehtävää on onnettomuuksia ehkäisevä työ sekä varautumisen kehittäminen.

1.1 Valvontasuunnitelman tarkoitus

Pelastuslain 79 §:n mukaan pelastuslaitoksella on yleinen velvoite valvoa alueellaan pelastuslain 2 luvun mukaisia jokaiselle asetettuja velvollisuuksia sekä 3 luvun mukaisia toiminnanharjoittajalle ja rakennuksen omistajalle ja haltijalle asetettuja velvoitteita. Valvontavelvoitteen suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä. Valvontatoiminnan tueksi pelastuslaitos suorittaa kokoaikaista toimintaympäristön arviointia varmistaakseen valvontatoiminnan tarkoituksenmukaisen kohdentamisen.

Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmalla pyritään kohdentamaan pelastuslaitoksen valvontaa alueen riskien ja muiden erityisten valvontatarpeiden tai –teemojen mukaisesti. Valvontasuunnitelmassa määritellään eri valvonnan kohdetyyppien keskimääräinen valvontaväli ja sen määrittelyyn vaikuttavat tekijät. Valvontasuunnitelma tarkistetaan vuosittain ja muutoin, jos tarkistamiseen on erityinen syy.

1.2 Valvonnan toteutus

Pelastuslaitoksen suorittama valvonta kohdistuu lainsäädännössä pelastusviranomaisten valvottavaksi määrättyjen säännösten noudattamiseen, toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi sekä toiminnan turvallisuustason seurantaan ja parantamiseen. Valvonnassa korostetaan riskintuottajan omaa vastuuta ja kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa. Valvontatoiminnassaan pelastusviranomaisen toteuttaa myös pelastuslain 27§ 1. mom. mukaista paloturvallisuuteen ja muuhun onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvää ohjausta, neuvontaa ja valistusta.

Palveluja määritettäessä pyritään löytämään ne työmuodot, joiden kautta lisäarvo kohteen ja alueen turvallisuudelle on suurin. Valvonnan lisäksi pelastuslaitos hyödyntää turvallisuuden parantamisessa esimerkiksi

varautumisen asiantuntijapalveluja, turvallisuusviestintää, rakentamisen ohjausta sekä muuta viranomaisten ja yhteistoimintatahojen yhteistyötä.

Valvonnan työmenetelminä käytetään kohteen fyysisten toimitilojen tarkastamista, kohteen toimintatapakulttuurin arviointia, asiakirjavalvontaa, pelastustoimen laitteiden toimintakunnon ja riittävyysvalvontaa, paloturvallisuuden itsearviointien menetelmiä, riskipotentiaalikohdeiden etsintää, viestintää sekä muita toimintamalleja, joilla edesautetaan ja myötävaikutetaan turvallisen toimintaympäristön syntymiseen.

Valvonta on suunniteltu toteutettavaksi ottaen huomioon Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnalliset painopisteet vuodelle 2020. Näistä valvonnan suunnittelun ja toteutuksen kannalta keskeisimpiä ovat asiakasvaikuttavuus ja tavoitteellisuus.

ASIAKASVAIKUTTAVUUS

Kohdennamme palvelumme riskiperusteisesti ja toimintamme on laadukasta ja vaikuttavaa.

TAVOITTEELLISUUS

Etenemme yhteistyössä kohti yhteisiä tavoitteita. Toimintamme on suunnitelmallista ja tarkoituksenmukaisesti organisoitua.

TYÖHYVINVOINTI

Työyhteisömme on toimiva ja työn tekeminen on turvallista. Työyhteisöviestintämme on vuorovaikutteista.

Toteutamme kunta 10 - tutkimuksen perusteella tehtyjä kehittämistoimenpiteitä.

2. Valvonta vuonna 2020

2.1 Kohteiden määräaikainen valvonta

Valvonnan suunnittelussa lähtökohta on, että valvontakohteille määritellään tarkastusvälit riskitason perusteella. Arvioinnissa on hyödynnetty kansallista valmistelua, jonka puitteissa on määritelty vahinkoriskiin perustuen lähtökohtainen valvontaväli. Valvontavälien määrittely on tehty hyödyntäen tietoa erityyppisten kohteiden omaisuus- ja henkilövahinkoriskeistä. Valvontaa voidaan toteuttaa myös asiakirjojen perusteella suoritettavana asiakirjavalvontana.

Määräaikaisessa valvonnassa yhtenä toimintamallina käytetään kohdekokonaisuuksien valvontaa, jolla tarkoitetaan yhden saman toiminnanharjoittajan piirissä olevien yhdenmukaisten toimintojen kokonaisuuden keskitettyä valvontaa ja ohjausta. Kohdekokonaisuuksien valvonnassa hyödynnetään TUTOR- riskienarviointijärjestelmää, joka kannustaa ja ohjaa kohteena olevaa organisaatiota saavuttamaan toiminnan tason, jossa riskitasoa seurataan ja turvallisuutta parannetaan omatoimisesti. TUTOR on Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kehittämä valvonnan työväline, jota voidaan käyttää perinteistä valvontatyötä täydentävänä elementtinä. TUTOR- arviointi onkin tarkoitettu organisaatioiden omatoimisen turvallisuuden kehittämisen tukemiseen ja motivointiin.

Vuonna 2020 valvottavat kohdekokonaisuudet ovat kuntien opetustoimen ja varhaiskasvatuksen rakennukset ja toiminta sekä kuntien sosiaali- ja terveystoimet. Kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimialoille tehdään MAX-tasoinen TUTOR-arviointi vuosina 2015-2018 tehtyjen arviointien jatkoksi. Tavoitteena on selvittää, mihin suuntaan toimialojen turvallisuustyö on kehittynyt sekä antaa eväitä toiminnan jatkuvaksi parantamiseksi. Lisäksi perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toimialojen kanssa jatketaan vuonna 2019 aloitettua lasten turvallisuustietoisuuden järjestelmällistä lisäämistä elinkaarimallia hyödyntäen ja tukea henkilöstön turvallisuusosaamista erillisessä turvallisuusviestintäsuunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Vuoden 2020 aikana jatkuu myös vuonna 2019 aloitettu suunnitelmallinen yhteistyö Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveystoimen sekä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän (KeuSOTE) kanssa. Vuoden 2020 aikana tavoitteena on saattaa loppuun TUTOR MAX -arviointi näiden toiminnanharjoittajien turvallisuustoiminnan ja -johtamisen nykytilan arvioimiseksi. Arvioinnin pohjalta suunnitellaan yhteistyössä toimenpiteitä palo- ja poistumisturvallisuuden järjestelmälliseksi kehittämiseksi.

Vuonna 2018 aloitettiin arvioivien palotarkastusmenetelmien päivittäminen ja kehittäminen yhteistyössä Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa. Päivitystyön aikana kokeiltiin arvioivan palotarkastuksen erilaisia menetelmiä osana valvontaa. Kesäkuussa 2019 käynnistyi Palosuojelurahaston rahoittama Arvioiva palotarkastusmenetelmä -hanke, joka päättyy vuonna 2020. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos osallistuu hankkeen toimintamallin pilotointiin keväällä 2020.

Määräaikaisten valvontakohteiden valvontavälit määräytyvät valvontasuunnitelman kohdekohtaisen tarkastusvälin perusteella. Määräaikaisen valvonnan piiriin vuonna 2020 kuuluu noin 1700 eri toiminnallista kohdetta, joiden lisäksi valvotaan asuinrakennuksia luvussa 2.2. esitetyn mukaisesti. Ks. taulukko 2.

Kohteiden määräaikaivalvonnan yhteydessä havaittuja puutteita valvotaan joko asiakirjavalvontana tai jälki-valvontakäynnillä kohteessa. Jälki-valvonnan osuutta korostetaan valvonnan vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Taulukko 1. Määräaikaisen valvonnan piiriin kuuluvien kohteiden lukumäärät. (Taulukon kohdelukumäärä tarkentuu vuosittain palotarkastustietokannan täsmentymisen myötä.)

	Yhteensä
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet	394
Keskussairaalat, muut sairaalat	8
Terveyskeskusten vuodeosastot	6
Terveystieteiden erityislaitokset ja vastaavat	39
Palveluasuminen	207
Lasten- ja koulukodit, ymp. vrk. päiväkodit, vankilat	58
Ammatilliset perhekodeit	10
Hotellit, loma, lepo- virkistyskodeit yms.	39
Vuokr. lomamökit ja osakkeet, leirintäalueet	7
Asuntolat, muut asuntolarakennukset	14
Vastaanottokeskukset	3
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodeit	620
Päiväkodeit	392
Yleissivistävät oppilaitokset	172
Keskiasteen oppilaitokset	35
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	8
Muut opetusrakennukset	13
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	1286
Liike- ja tavaratalot, myym. hallit, kauppakeskukset	522
Anniskeluravintolat	103
Ruokaravintolat	37
Teatteri- ja konserttirakennukset	10
Kirjastot, museot, näyttelyhallit	25
Uskonnollisten yhteistöjen rakennukset	83
Muut kokoontumisrakennukset	271
Liikenteen rakennukset	222

A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	2299
Energiatuotannon rakennukset	94
Infrastruktuurin kannalta merkittävät	31
Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset	1064
Teollisuus- ja pienteollisuustalot	391
Varastorakennukset	639
A5 Maatalouden tuotantotilat	885
Maatalousrakennus, AVI:n ympäristölupa	4
Maatalousrakennus, kunnan ympäristölupa	25
Erilliset viljankuivaamorak. ja muut maatalousrak.	856
A6 Muut rakennukset	733
Toimistot, työpaikkatilat	227
Palo- ja pelastustoimen rakennukset	25
Rakennus kytketty hätäkeskukseen	40
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat	2
Seveso-kohteet ja vastaavat	80
Turvetuotantoalueet	0
Kulttuurihistorialliset rakennukset	34
Muut rakennukset ja kohteet	59
Rakennus tyhjillään	70
Edellä olevat yhteensä	6137
Asuinrakennukset ja vapaa-ajan asuinrakennukset	81444
Asuinrakennukset	77504
Vapaa-ajan asuinrakennukset	3940
Yhteensä	87755

Taulukko 2: Valvottavien kohteiden määrä vuonna 2020.

KOHDERYHMÄ	Kohteiden lkm 2020 [kpl]
Kokoontumis- ja liiketilat	304
Teollisuus- ja varastorakennukset	553
Maatalousrakennukset	22
Muut kohteet	127
Kohde ympärivuorokautisessa käytössä	138
Opetusrakennukset ja päiväkodit	339
YHTEENSÄ	1483

Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointin (2019) jälkivalvonta	614
Pelastussuunnitelmavelvollisten taloyhtiöiden paloturvallisuuden itsearviointin (2019) jälkivalvonta	40
Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointi 2020	5535
Pelastussuunnitelmavelvollisten taloyhtiöiden paloturvallisuuden itsearviointi 2020	400
Vapaa-ajan asuinrakennukset	0
YHTEENSÄ	6589

2.2 Asuinrakennusten ja niihin verrattavien kohteiden valvonta

Asuinrakennusten ja vastaavien kohteiden osalta valvontamuotoina käytetään paloturvallisuuden itsearviointia sekä jälkivalvontakäyntejä.

Vuonna 2020 paloturvallisuuden itsearviointia toteutetaan pientaloasuntoihin vuonna 2015 käynnistetyn mallin mukaan. Valvottavat alueet valitaan siten, että kymmenen vuoden syklissä saadaan valvottua paloturvallisuuden itsearviointin menetelmällä kaikki alueen pientalot.

Pelastussuunnitelmavelvollisissa taloyhtiöissä jatketaan vuonna 2018 aloitettua paloturvallisuuden itsearviointin menettelyä, jossa taloyhtiön vastuutahot arvioivat kiinteistön turvallisuutta pelastuslaitoksen toimittaman opasmateriaalin sekä itsearviointilomakkeen avulla. Taloyhtiöille pyritään tarjoamaan mahdollisuus käyttää sopimuspalokuntien edustajia apuna taloyhtiön turvallisuuden kehittämisessä ja lomakkeen täyttämässä esimerkiksi turvallisuuskävelyn yhteydessä. Pelastussuunnitelmavelvollisten taloyhtiöiden paloturvallisuuden itsearviointi kohdennetaan alkuvaiheessa ensisijaisesti alueille, joissa pelastustoimen toimintavalmius ei yllä

tavoitetasolle. Pelastussuunnitelmavelvollisten taloyhtiöiden valvottavat alueet valitaan siten, että kymmenen vuoden syklissä saadaan valvottua paloturvallisuuden itsearviointin menetelmällä kaikki alueen pelastussuunnitelmavelvolliset taloyhtiöt.

Pientaloasuntoihin tehtävää valvontaa toteutetaan vuoden 2019 paloturvallisuuden itsearviointin jälkivalvontana. Jälkivalvontakäynnit kohdistetaan ensi sijassa kohteisiin, joista itsearviointilomaketta ei ole palautettu.

Vuoden 2020 aikana kohdennetaan pelastustoiminnan toimintaedellytyksiä arvioivia käyntejä (pelastustiekoeajot) riskianalyyssissä tunnistetuille alueille, joihin pelastustoimen toimintavalmius on hyvää tasoa heikompi. Käynnin perusteella kiinteistön omistaja saa palautteen pelastustoiminnan toimintaedellytyksistä kohteessa.

2.3 Reaktiivinen valvonta

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa valvontaa, jonka määrään pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa. Tällaista epäsäännöllistä valvontaa ovat muun muassa käyttöönottovalvonta, pyynnöstä tai ilmoituksen perusteella tehtävät valvontakäynnit sekä erilaisten asiakirjojen valvonta.

Käyttöönottovalvonta

Pelastuslaitos suorittaa käyttöönottovalvontaa, jolla tarkoitetaan pääsääntöisesti valvontakäyntejä, jotka tehdään yleensä samaan aikaan tai juuri ennen rakennusvalvontaviranomaisen uuden rakennuksen käyttöönotto-tarkastusta. Uusia valvontakohteita tulee säännöllisesti ja toisaalta vanhoja kohteita vastaavasti poistuu.

Käyttöönottovalvonnan yhteydessä toteutetaan pelastustiekoeajo, mikäli kohteen rakennusluvassa on edellytetty pelastustien rakentamista. Pelastustiekoeajo toteutetaan tällaisten kohteiden käyttöönottovalvonnan yhteydessä riippumatta siitä, onko myönnettyssä rakennusluvassa erikseen edellytetty pelastustien koeajon toimittamista. Pelastustien koeajon tarkoituksena on varmistaa, että pelastustielle ei ole rakentamisen aikana tehty sellaisia esteitä tai rakenteita, jotka estäisivät pelastustien käyttöä. Tavoitteena on lisäksi harjoitella nostolava-auton käyttöä valmistuvassa uudisrakennuksessa sen varmistamiseksi, että pelastuslaitoksen toimintaedellytykset onnettomuustilanteessa on asianmukaisesti huomioitu.

Ylimääräinen valvonta

Ylimääräinen valvonta on pelastusviranomaisen päättämä valvontatapahtuma, joka liittyy esimerkiksi toiselta viranomaiselta tai kuntalaiselta tulleeseen ilmoitukseen henkilö- tai paloturvallisuuteen liittyvistä puutteista. Ylimääräisen valvonnan suorittamisessa käytetään tapauskohtaista riskiperusteista harkintaa.

Ylimääräistä valvontaa suoritetaan vuoden ja vuorokauden eri aikoina erilaisten yleisötilojen käytön aikaisena valvontana tai yleisötapahtumien yhteydessä.

Pelastusviranomainen kehittää oman valvontatoimen tueksi erilaisia tiedonhankintamenetelmiä, joilla tunnistaa paloturvallisuuden riskipotentiaalisia kohteita.

Yleisötilaisuuksien valvonta

Yleisötapahtumien valvonnassa noudatetaan yhteistyössä pääkaupunkiseudun pelastuslaitosten kanssa tehtyä linjausta, jonka mukaan yli 2000 henkilön yleisötapahtumien turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota perustuen korkean henkilömäärän muodostamaan riskitasoon. Vastaava kynnys on, mikäli tapahtumassa käytetään ilotulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita tai erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja. Erityistarkasteluun otetaan myös ne yleisötapahtumat, joissa tapahtumapaikka poikkeaa merkittävästi tavanomaisesta tai tapahtuman luonne aiheuttaa muusta syystä erityistä vaaraa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että näiden tapahtumien pelastussuunnitelmien valvonnasta ja omatoimisen varautumisen tukemisesta vastaa erityisesti yleisötapahtumien turvallisuuteen perehtynyt valvontahenkilöstö. Lisäksi näihin kohteisiin pyritään toimittamaan valvontakäynti, mikäli pelastuslaitoksen muut tehtävät eivät estä valvontakäynnin toimittamista.

Erityistarkasteluun otettavien yleisötapahtumien valvonnasta peritään pelastuslaitoksen johtokunnan vahvistama valvontamaksu. Mikäli kyseessä ei ole erityistarkastelua vaativa yleisötapahtuma, kuten alle 2000 henkilön yleisötapahtumat, valvontamaksua ei peritä. Näissäkin tapauksissa tapahtumasta laadittu pelastussuunnitelma arvioidaan. Arviointi suoritetaan tällöin pelastussuunnitelman vastaanottamisen yhteydessä, eikä kohteeseen suoriteta erillistä valvontakäyntiä muutoin kuin perustellusta syystä.

Mikäli tapahtumassa arvioidaan olevan samanaikaisesti yli 10000 henkilöä, tapahtuman suunnitteluun pyritään pääsemään mukaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tämän kokoluokan tapahtumissa riskit ovat henkilömäärän johdosta siinä määrin korkeat, että valvonnan käytännöt sovitetaan yleisötapahtuman tarpeisiin tapauskohtaisesti. Pääsääntöisesti tämän kokoluokan tapahtumiin pyritään toimittamaan yhteistarkastus, jossa on edustettuna yleisötapahtuman järjestäjän lisäksi sekä onnettomuuksien ehkäisyyn että pelastustoimintaan erikoistunutta pelastuslaitoksen henkilöstöä.

Rakenteellisen paloturvallisuuden ohjaus ja neuvonta

Rakennusvalvonnan kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävässä roolissa turvallisuuspalvelujen työn kokonaisuudessa. Työssä korostuvat merkittävänä tehtävänä rakennusvalvontaviranomaisille rakennushankkeista annettavat lausunnot, rakennussuunnittelijoille annettu ohjaus ja neuvonta rakennusten paloturvallisista rakennusratkaisuksista, erityissuunnitelmien tarkistaminen, vaarallisten kemikaalien varastoinnin valvonta, alueen suuret rakennushankkeet ja pelastustoiminnan mahdollistaminen kohteessa. Rakennusvalvontaviranomaiselle annettavan lausunnon yhteydessä ratkaistaan myös se, tuleeko kohteeseen tehdä pelastuslaitoksen käyttöönottovalvontaa rakennuksen valmistuessa.

2.4 Vaarallisten kemikaalien sekä pyroteknisten tuotteiden valvonta

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos valvoo vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/ 2005) 24 §:n mukaista vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että tuotantolaitos on säännösten ja pelastusviranomaisen toimintaa koskevan päätöksen mukainen.

Vuoden 2020 osalta tavoitteena on, että kemikaalivalvontaan käytössä olevat resurssit kohdennetaan entistä tehokkaammin tuotantolaitoksiin, joiden prosessissa käsitellään ja/tai varastoidaan terveydelle vaarallisia (myrkyllisiä) kemikaaleja ja jotka voivat hallitsemattomasti ympäristöön päästessään aiheuttaa vakavaa vaaraa tuotantolaitoksen sisä- ja ulkopuolella.

Ilmoitusvelvollisten kemikaalikohteiden käyttöönottovalvonta

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos tarkastaa vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuuden ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa tehtävällä asiakirjavalvonnalla ja valvontakäynnillä.

Valvontakäynnillä kiinnitetään huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin. Pelastuslaitos toimii ilmoitusta käsiteltäessä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa ja suorittaa laitoksiin tarvittaessa ennakkokatselmuksia.

Vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien kohteiden määräaikainen valvonta

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos suorittaa valvontaa vaarallisia kemikaaleja käsitteleviin ja varastoiiviin tuotantolaitoksiin tämän suunnitelman liitetaulukkoissa esitetyin määrävällein. Määräaikaisen valvontakäynnin yhteydessä kiinnitetään huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen

ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin.

Lisäksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitos valvoo vaarallisten kemikaalien säilytystä määräaikaisten valvontakäyntien yhteydessä.

Pyroteknisten tuotteiden valvonta

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos valvoo ilotulitteiden käyttöä, pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä sekä räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteina siten, kuin niistä kemikaaliturvallisuuslaissa säädetään.

Pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoihin toimitetaan valvontakäynti vuosittain ajoittuen ilotulitteiden kaupan myyntisesonkiin. Lisäksi pyroteknisten tuotteiden kaupan varastointiin kohdennetaan asiakirjavalvontaa ennen toiminnan aloittamista. Valvontakäynnillä varmistetaan, että varastopaikat ovat säännösten ja annetun päätöksen mukaiset.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien kohteiden valvonta

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos osallistuu yhteistyössä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa laajamittaista kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien laitosten valvontaan. Valvonnassa saatuja tietoja käytetään hyväksi suuronnettomuusvaarallisten tuotantolaitosten ulkoisessa pelastussuunnittelussa. Valvonnan yhteydessä pyritään varmistamaan, että kohteen turvallisuusselvityksessä ja sisäisessä pelastussuunnitelmassa on riittävät tiedot pelastuslaitoksen ulkoista pelastussuunnittelua varten. Määräaikainen valvonta pyritään mahdollisuuksien mukaan ajoittamaan siten, että se toteutetaan Tukesin ja pelastuslaitoksen yhteisenä valvontakäyntinä.

Öljylämmityslaitteistot

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos valvoo sumutuspolttimella varustettujen öljylämmityslaitteistojen turvallisuutta suorittamalla öljylämmityslaitteistoon kohdennetun valvontakäynnin kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun toiminnanharjoittaja on saattanut käyttöön otettavan öljylämmityslaitteiston pelastuslaitoksen tietoon. Käyttöönottovalvontaan rinnastettavia muutettujen öljylämmityslaitteistojen tarkastuksia tehdään lisäksi pyydettäessä.

Öljysäiliön kuntoluokasta, sijainnista ja kunnan ympäristömääräyksestä riippuen, öljysäiliöille suoritetaan määräaikaistarkastukset 2, 5 tai 10 vuoden välein. Määräaikaistarkastuksen tarkastuspöytäkirjat toimitetaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle, joka kirjaa ne valvontarekisteriin. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminta-alueen kuntien kanssa on sovittu toimenpiteet eri säiliöluokkien tarkastuspöytäkirjojen osalta.

2.5 Kohdekokonaisuuksien valvontamenettelyt

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on vuonna 2014 käynnistänyt useasta eri kohteesta muodostuvan kohdekokonaisuuden palvelumallin. Palvelumallin tavoite on luoda pelastuslaitoksen tarjoamista palveluista ehjä, koordinoitu kokonaisuus, jossa pelastuslaitoksen valvontatoiminnot, koulutuspalvelut ja operatiivinen harjoittelu kohtaavat saman asiakkaan eri kiinteistöjen ja toimintojen osalta hallitusti. Vuonna 2015 palvelumallin uutena asiakkuutena alkoi yhteistyö Vantaan sivistystoimen kanssa. Mallin puitteissa osaltaan parannettiin muun muassa koulutuksen ja harjoittelun kohdentamista ja konsernitason turvallisuustason arviointia sekä selvitettiin eri valvontamenettelyjen tehokasta hyödyntämistä.

Vuosina 2016-2018 toimintaa laajennettiin vuosina 2014 ja 2015 saatujen kokemusten perusteella siten, että yhdelle toiminnanharjoittajalle kuuluvia kokonaisuuksia otettiin hallintaan keskitetysti. Käytännössä tämä tarkoitti yhdelle toiminnanharjoittajalle kuuluvien, samankaltaisten kohteiden valvontaa keskitetysti. Kokonaisuuksien kartoitusta ja jo aloitettuja kohdekokonaisuuksien yhteistyömalleja jatketaan vuonna 2020. Keskitetyn valvonnan yhteydessä kartoitetaan tarvittaessa asiakkaan tarpeet muille pelastuslaitoksen palveluille kuten turvallisuuskoulutuksille ja yhteisharjoituksille.

Valvontamallissa keskitetty valvonta aloitetaan toiminnanharjoittajan turvallisuusjohtoon tehtävällä TUTOR MAX- arvioinnilla. Arvioinnin yhteydessä kartoitetaan yrityksen turvallisuusjohtamisen nykytila sekä kyvyt vastata omatoimista varautumista koskeviin velvoitteisiin. Samassa yhteydessä annetaan neuvontaa omatoimisen varautumisen tukemiseksi. Lähtökohtaisesti asiakkaan kanssa sovittavin menettelyin (valvontakäynnit, asiakirjavalvonta, paloturvallisuuden itsearviointi) toteutetaan toiminnanharjoittajan eri toimipisteiden valvontaa. Valvonnan lopuksi valvonnan kohde saa yhteenvedon tehdyistä havainnoista. TUTOR- arvioinnin perusteella ja valvonnan yhteydessä tehtyjen havaintojen perusteella sovitaan jatkotoimista valvonnan kohteen kanssa.

Valvontamallin mukaisia valvontakokonaisuuksia ovat vuonna 2020 kuntien sivistystoimet sekä alueen sosi-aali- ja terveystoimet. Näiden kohteiden valvonta on tarkoituksenmukaisinta hoitaa keskitetysti, jolloin valvonnan kohteella on yksi pelastusviranomaisen edustaja, jonka kanssa asioida. Vuonna 2016 toimialueen kuntien sivistystoimien kanssa (koulut ja päiväkodit) aloitettiin sivistystoimien omatoimisen varautumisen tukeminen asiantuntijapalveluna sekä valvontatoimenpiteet TUTOR MAX – työkalua käyttäen. Valvonnan tavoitteena on organisaatiokulttuurin kehittäminen oma-aloitteista turvallisuuden ylläpitoa kohti.

2.6 Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen valvontatyössä muun muassa vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä.

Rakenteelliseen paloturvallisuuteen liittyvän valvonnan osalta tehdään tiivistä yhteistyötä rakennusvalvontaviranomaisten kanssa. Kemikaalivalvonnassa tehdään yhteistyötä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos toimii yhteistyössä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen kanssa yleisötapahtumien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuuden varmistamiseksi.

Kuntien ympäristö- ja terveysturvaviranomaisten kanssa tehdään yhteistyötä tarvittaessa. Ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistä vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin osalta. Valtion ympäristö- ja työsuojeluviranomaisten kanssa tehdään yhteistyötä tarvittaessa. Kaavoituksen osalta pelastuslaitos pyrkii olemaan mukana osallistumisen arviointisuunnitelmaa laadittaessa ja tämän jälkeen varsinaisessa kaavan laatimisessa. Kaavoituksessa pyritään varmistamaan, että pelastuslaitoksen toimintaedellytykset säilytetään, että rakenteellinen paloturvallisuus kyetään takaamaan ja että vaarallisia kemikaaleja varastoitavien laitojen aiheuttama vaara huomioidaan kaavoituksessa. Pelastuslaitos tekee yhteistyötä kuntien tekniikan ja ympäristön toimialojen kanssa esimerkiksi sammutusvesien saatavuuden varmistamiseksi.

Pelastuslain 42 §:n 2 momentin mukaan, jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

2.7 Päivystävä palotarkastaja

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ylläpitää virka-aikaisesti päivystävän palotarkastajan palvelujen saatavuutta. Palvelulla halutaan mahdollistaa kuntalaisille sujuva tiedonsaanti sekä ongelmaratkaisujen saatavuus.

2.8 Palontutkinnan seuranta

Pelastuslain 41§ ja 43§ mukaisesti pelastusviranomaisen tulee suorittaa virka-aikana päivystysluonteisesti omalla alueellaan palontutkintaa sekä seurata onnettomuuksien kehityssuuntia. Näitä toimintoja varten Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ylläpitää valvontatoiminnan rinnalla onnettomuuksien tutkinnan ryhmää. Onnettomuuksien seurannan tarkoituksena on tarkastella tapahtumien seuraamuksia, edellyttää tarvittavia korjaustoimenpiteitä sekä havaintojen kautta muodostaa käsitystä valvontatoimintaa tarvittavista valvontatapojen ja kohteiden muutostarpeista.

3. Resurssit ja seuranta

3.1 Onnettomuuksien ehkäisytyöhön käytettävät resurssit

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella onnettomuuksien ehkäisytyötä tehdään valvontatoiminnan ja turvallisuusviestinnän keinoin. Turvallisuusviestinnästä on laadittu erillinen toimintasuunnitelma.

Onnettomuuksien ehkäisyn laskennallinen resurssivaraus htv 2016 - 2020

Onnettomuuksien ehkäisyn resurssit	2016	2017	2018	2019	2020
Palotarkastajat ja -insinöörit	22	22	22	22	22
Turvallisuuskouluttajat	5	5	5	5	5
Operatiivinen henkilöstö (<i>laskennallinen</i>)	17	16	3,5	12,5	12,5
Sopimuspalokunnat (<i>laskennallinen työaikavaraus</i>)	1,5	1,5	10	0,5	0,5
Yhteensä (htv)	45,5	44,5	40,5	40	40
Väestömäärä 31.12.	449 419		454 621	461 417	
Väestömäärän muutos alueella	+5 151		+5 202	+ 6 796	
Resurssit 10 000 asukasta kohden (htv/10 000 as)	1,01	1,00	0,88	0,87	

3.2 Valvonnan toteutuksen ja vaikuttavuuden mittarit ja tavoitteet

Valvontatyön toteutumista seurataan kuukausittain yksityiskohtaisen suoritekirjanpidon perusteella. Vuonna 2020 pöytäkirjojen sisällön arviointia jatketaan ja pelastusviranomaisen toiminnan laadun valvonnassa pyritään vakioituihin menettelyihin vaatimustason mukaisten suoritteiden ylläpitämiseksi. Vuonna 2018 aloitettiin asiakaspalautteen kerääminen yhtenä tapana mitata valvonnan vaikuttavuutta, ja käytäntöä on tarkoitus jatkaa myös vuonna 2020.

Valvonnan toteutumista mitataan sekä suoritelmäärään että laatuun perustuvalla kriteeristöllä.

Valvonnan lukumäärään perustuva seuranta

Valvonnan toteutumaa suhteessa tavoitteisiin seurataan erikseen A-luokan valvontakohteiden ja asuinrakennusten osalta.

Määräaikaiset valvontakäynnit A1- A6
Asuinrakennukset ja vapaa-ajan asunnot

Lisäksi seurataan resurssien käyttöä reaktiivisen valvonnan, ohjauksen ja neuvonnan, palontutinnan ja lausuntojen osalta seuraavien lukumäärää kuvaavien mittareiden avulla

Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointit
Pelastussuunnitelmavelvollisten kohteiden paloturvallisuuden itsearviointit
Jälkivalvonta
Käyttöönottovalvonta
Ylimääräinen valvonta
Kemikaalivalvonta
Yleisötapahuman valvonta
Muu asiakirjavalvonta
Muu luokittelematon valvonta
Ohjaus ja neuvonta
Palontutkintaan käytetty aika
Kokoukset, koulutus ja projektityöaika
Rakentamiseen liittyvät lausunnot
Päivystävä palotarkastaja

Valvonnan laatuun perustuva seuranta

Valvonnan laatua seurataan kolmen kriteerin avulla. Kriteerit ovat jälkivalvonnan toteutuminen, asiakirjojen laatu ja asiakaspalaute.

a) Jälkivalvonnan toteutuminen

Jälkivalvonnan toteutumista seurataan vuosikolmanneksittain viiveellä siten, että vuosikolmanneksen päättyessä kerätään tiedot edellisen vuosikolmanneksen aikana toteutetusta jälkivalvonnasta. Jälkivalvonnan seuraaminen viivästetysti on tarpeen, koska usein asiaa ei saada saatettua loppuun välittömästi määräajan päätty-

essä, vaan asiakkaalta joudutaan pyytämään lisätietoja tai asiaa ei muusta syystä saada välittömästi kirjattua päätökseen.

b) Asiakirjojen laatu

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sisäinen valvonta ja asiakirjojen laadun seuranta toteutetaan asiakirjatarkasteluna, joka kohdistuu pääasiassa valvontatoimenpiteistä laadittuihin pöytäkirjoihin ja muihin asiakirjoihin. Tarkastelussa huomiota kiinnitetään hyvän hallinnon toteutumiseen viranomaisessa sekä julkisen vallan käytöstä annettujen säädösten noudattamiseen. Laadunvalvonnalla pyritään parantamaan viranomaisen toimien oikeudellista laatua sekä takaamaan osaltaan pelastusviranomaisen itsensä sekä asiakkaina olevien oikeussubjektien oikeudet. Laadunvalvonta on myös osa organisaation johtamistoimintaa ja käytännön esimiestyötä ja sillä pyritään valvonnan vaikuttavuuteen.

Laadunvalvonta pyrkii toiminnan kehittämiseen ja nykytilan mittaamiseen. Pelastuslaitos saa sisäisen laadunvalvonnan keinoin toiminnastaan arvokasta informaatiota, joka on hyödynnettävissä koulutuksessa, toiminnan yleisessä kehittämisessä ja organisoinnissa. Asiakirjojen laadunvalvonnassa seurataan hyvän hallinnon toteutumista valvonta-asiakirjojen sisällössä sekä sitä, että havaittuihin puutteisiin puututaan asianmukaisella tavalla. Asiakirjojen laatua seurataan eri osa-alueista kuvaavalla luvulla. Asiakirjojen laadun seuranta toteutetaan kolmannesvuosittain satunnaisotantana.

c) Asiakaspalaute

Asiakaspalautteen keräämisen tarkoituksena on varmistaa, että asiakas saa pelastuslaitokselta valvontasuunnitelman mukaista palvelua, joka auttaa asiakasta omatoimisen varautumisen parantamisessa sekä auttaa asiakasta tunnistamaan puutteita pelastuslain ja kemikaaliturvallisuuslain mukaisten velvoitteiden noudattamisessa. Asiakaspalautetta seurataan asiakaskokemuksen ja valvontakäyntien hyödyllisyyden eri osa-alueita kuvaavalla luvulla. Asiakaspalautetta kerätään toistaiseksi.

3.3 Osaamisen hallinta

Osaamisen hallinnan tueksi pelastuslaitos ylläpitää erillistä sisäistä koulutusohjelmaa. Tämän lisäksi henkilöstö osallistuu alan piirissä järjestettäviin erillisiin koulutustilaisuuksiin. Pelastuslaitosten keskinäisen kumppanuusverkoston välinen tiedon vaihto ja toimintatapa vertailu tukee hyvien käytänteiden käyttöön ottamista.

3.4 Valvonnan tietorekisterit ja niiden ylläpito

Valvontatoiminnan keskeisenä tietorekisterinä toimii pelastuslaitoskohtainen valvontarekisteri. Rekisterin perustietojen saanti tehdään väestötietojärjestelmästä. Valvontatoiminnallisten tietojen päivittäminen tapahtuu työntekijäkohtaisesti sekä erikseen rekisterin ylläpitäjän tekemänä. Valvontarekisteristä on laadittu erillinen rekisteriseloste, joka on yleisölle saatavissa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen www-sivuilta. Vuoden 2020 aikana on tarkoitus viedä valvontarekisteriin myös turvallisuusviestintää koskevat tiedot, jotta turvallisuusviestintää voidaan jatkossa kohdentaa aiempaa riskiperusteisemmin.

Liite A: Periaatteelliset valvontavälit

Taulukko A1: Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden (A1) palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

Palotarkastusten ohjeellinen väli			6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Keskussairaalat, muut sairaalat	A100			12						
Terveyskeskusten vuodeosastot - sprinklattu - sprinklaamaton	A105			12	24					
Terveystieteiden erityislaitokset, muut terveydenhuoltokennukset (vain päiväkäytössä)	A110						48			
Vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset, palvelutalot, muut vastaavat poistumisturvallisuusselvityskohteet (palveluasuminen) - sprinklattu - sprinklaamaton	A115			12		36				
Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympärivuorokautiset päiväkodit sprinklaamattomat vankilat	A130									
				12		36 ¹⁾				

<i>sprinklaamattomat lasten- ja nuorisokodit</i>					24				
<i>sprinklaamattomat ympärivuorokautiset päiväkodit</i>					24				
<i>sprinklatut vankilat</i>					24		48 ¹⁾		
<i>sprinklatut lasten- ja nuorisokodit</i>					24		48 ¹⁾		
<i>sprinklatut ympärivuorokautiset päiväkodit</i>							36		
<i>Ammatilliset perhekodit²⁾</i>	<i>A131</i>						36		
<i>Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliikerkennukset</i>	<i>A135</i>								
- <i>sprinklattu</i>							36		
- <i>sprinklaamaton</i>					24				
<i>Vuokrattavat lomamökit ja -osakkeet</i>	<i>A140</i>						48 ³⁾		96 ⁴⁾
<i>Leirintäalueet</i>							48		
<i>Asuntolat, muut asuntolarakennukset</i>	<i>A145</i>							60	
<i>Vastaanottokeskukset</i>	<i>A150</i>				12				

1) Avovankilat

2) Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perheko-
dissa. Ammatilliset perhekodit valvotaan 36 kk välein siten, että joka toinen valvonta suoritetaan asiakirjavalvonnalla ja joka toinen valvontakäynnillä.

3) Yritystoimintaa, välitysfirmit

4) Pienemmät kokonaisuudet

Taulukko A2: Opetusrakennusten ja päiväkotien (A2) palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

Palotarkastusten ohjeellinen väli			6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Päiväkoti	A200									
alle 25 paikkaa					36 ¹⁾		60			
25-100 paikkaa						36 ¹⁾				
yli 100 paikkaa					24	36 ¹⁾				
Yleissivistävät oppilaitokset	A205			12 ²⁾						
Keskiasteen oppilaitokset	A210				24					
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	A215						48			
Muut opetusrakennukset mm. kansanopistot yms.	A220							60		

- 1) Päiväkodit, jotka on määritelty kohdekokonaisuuksiin luvun 2.5 mukaisesti valvotaan valvontakäynnein 36 kuukauden välein. Tässä yhteydessä tulee lähtökohtaisesti käyttää toiminnanharjoittajan organisaatioon MAX-tason TUTOR-arviointia, mikäli edellisestä arvioinnista on enemmän kuin 36 kk. Valvontamenetelmä valitaan kuitenkin aina yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa siten, että menetelmällä saavutetaan mahdollisimman suuri vaikuttavuus ja menetelmä tukee toiminnanharjoittajan omatoimista varautumista. Muina vuosina kohdekokonaisuuksista vastaavien toiminnanharjoittajien turvallisuustyötä tuetaan tarjoamalla toiminnanharjoittajille omatoimiseen varautumiseen liittyvää asiantuntija-apua.
- 2) Yleissivistävät oppilaitokset, jotka on määritelty kohdekokonaisuuksiin luvun 2.5 mukaisesti valvotaan valvontakäynnein tai omavalvonnan keinoin 12 kuukauden välein. Tässä yhteydessä tulee lähtökohtaisesti käyttää toiminnanharjoittajan organisaatioon MAX-tason TUTOR-arviointia, mikäli edellisestä arvioinnista on enemmän kuin 36 kk. Valvontamenetelmä valitaan kuitenkin aina yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa siten, että menetelmällä saavutetaan mahdollisimman suuri vaikuttavuus ja menetelmä tukee toiminnanharjoittajan omatoimista varautumista.

Taulukko A3: Kokoontumis- ja liiketilojen (A3) palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

<i>Palotarkastusten ohjeellinen väli</i>			<i>6 kk [kpl]</i>	<i>12 kk [kpl]</i>	<i>24 kk [kpl]</i>	<i>36 kk [kpl]</i>	<i>48 kk [kpl]</i>	<i>60 kk [kpl]</i>	<i>96 kk [kpl]</i>	<i>120 kk [kpl]</i>
<i>Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset</i>	<i>A300</i>									
<i>alle 400 m²</i>										<i>120</i>
<i>400-2 499 m²</i>							<i>48</i>			
<i>2 500- 9 999 m²</i>					<i>24</i>					
<i>10 000 m² – 19 999 m²</i>				<i>12</i>						
<i>yli 20 000 m²</i>										
<i>Anniskeluravintolat</i>	<i>A305</i>									
<i>alle 50 asiakaspaikkaa</i>									<i>96</i>	
<i>50-500 asiakaspaikkaa</i>						<i>36</i>				
<i>yli 500 asiakaspaikkaa</i>				<i>12</i>						
<i>Ruokaravintolat¹⁾</i>	<i>A310</i>									<i>120</i>
<i>Teatteri- ja konserttirakennukset</i>	<i>A315</i>									
<i>paikkaluku yli 300</i>				<i>12</i>						
<i>paikkaluku korkeintaan 300</i>							<i>48</i>			
<i>Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset</i>	<i>A320</i>									
<i>Kirjastot ja museot</i>								<i>60</i>		
<i>Näyttelyhallit</i>					<i>24</i>					
<i>Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset</i>	<i>A325</i>						<i>48²⁾</i>			
<i>Muut kokoontumISRakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset, maneesit</i>	<i>A330</i>							<i>60</i>		

<i>Liikenteen rakennukset</i>	A335									
<i>lentoterminaalit ja maanalaiset liikenneasemat³⁾</i>				12	24			60		
<i>muut liikenteen rakennukset⁴⁾</i>								60		

1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun

2) Tilan sallittu maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa tarkastusväliin

3) Lentoasemalla sijaitsevista kiinteistöistä valvotaan henkilöturvallisuudeltaan merkittävimmät kohteet 12 kuukauden välein. Näiden kohteiden määräaikaisen valvonnan lisäksi toteutetaan valvontaa lentoaseman kiinteistöihin 24 kuukauden tai 60 kuukauden välein riippuen kohteen arvioidusta riskitasosta.

4) Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

<i>Palotarkastusten ohjeellinen väli</i>			<i>6 kk [kpl]</i>	<i>12 kk [kpl]</i>	<i>24 kk [kpl]</i>	<i>36 kk [kpl]</i>	<i>48 kk [kpl]</i>	<i>60 kk [kpl]</i>	<i>96 kk [kpl]</i>	<i>120 kk [kpl]</i>
<i>Energiantuotannon rakennukset</i>	A400									
<i>alle 1 000 m²</i>								60		
<i>1 000 m² tai enemmän</i>					24					
<i>Infrastruktuurin kannalta merkittävät¹⁾</i>	A405			12						
<i>Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset</i>	A410									
<i>alle 1500 m²</i>								60		
<i>1500-4 999 m²</i>						24				
<i>5 000 m² – 39 999 m²</i>					12					
<i>yli 40 000 m²</i>				12						
<i>Teollisuus- ja pienteollisuustalot</i>	A415									
<i>alle 1 000 m²</i>										120
<i>1 000 m² tai enemmän</i>					24					
<i>Varastorakennukset</i>	A420									
<i>alle 1 000 m²</i>										120
<i>1 000-9 999 m²</i>							48			
<i>10 000 m² tai enemmän</i>					24					

1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. sekä huoltovarmuuden kannalta merkittävät kohteet kuten varmuusvarastot jne.

Liitetaulukko A5. Maatalousrakennusten palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

<i>Palotarkastusten ohjeellinen väli</i>			<i>6 kk [kpl]</i>	<i>12 kk [kpl]</i>	<i>18 kk [kpl]</i>	<i>24 kk [kpl]</i>	<i>36 kk [kpl]</i>	<i>48 kk [kpl]</i>	<i>60 kk [kpl]</i>	<i>96 kk [kpl]</i>	<i>120 kk [kpl]</i>
<i>Kohteella on aluehallintoviranomaisen ympäristölupa</i>	<i>A500</i>			<i>12</i>							
<i>Kohteella on kunnan ympäristölupa (alempi raja)</i>	<i>A505</i>								<i>60</i>		
<i>Erilliset viljankuivaamorakennukset¹⁾</i>	<i>A510</i>										<i>120</i>
<i>Muut maataloustuotantorakennukset</i>											<i>120</i>

1) Jos kohde ei ole osa ympäristökeskuksen ympäristölupaan liittyvää toimintaa.

Tarkennus luokkiin A500 ja A505

Aluehallintovirastossa käsiteltävät lupa-asiat ("ylempi raja") (A500)

Eläinsuojat tai kalankasvatus

- a) eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 150 lypsylehmälle, 380 emolehmälle, 300 lihanaudalle, 300 täysikasvuiselle emakolle, 1 200 lihiasialle, 30 000 munituskannalle tai 40 000 broilerille;
- b) turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 2 800 siitosnaarasminkille tai -hillerille taikka 1 400 siitosnaarasketulle tai -supille;
- c) muun kuin a tai b alakohdassa mainitun eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelun liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 1200;
- d) eläinsuoja tai turkistarha, jonka luvanvaraisuus määräytyy ympäristönsuojelun liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11 alakohdan d perusteella ja jonka tuotantoeläimien yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä mainitun alakohdan mukaan laskettuna on vähintään sama tai suurempi kuin sen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettu a tai b alakohdan eläinmäärä tai c kohdan eläinyksikkömäärä, joka eläinsuojassa tai turkistarhassa muodostuu suurimmaksi, huomioimatta tilan yhteenlasketussa eläinyksikkömäärässä tuotantokäytön ulkopuolisia eläimiä, jos niiden eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelun liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on enintään 10;
- e) kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä;

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävät lupa-asiat ("alempi raja") (A505)

Eläinsuojat tai kalankasvatus

a) eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 50 ja alle 150 lypsylehmälle, vähintään 100 ja alle 300 lihanaudalle, vähintään 130 ja alle 380 emolehmiä, vähintään 60 hevoselle tai ponille, vähintään 250 uuhelle tai vuohelle, vähintään 100 ja alle 300 täysikasvuiselle emakolle, vähintään 250 ja alle 1 200 lihasialle, vähintään 4 000 ja alle 30 000 munituskanalle tai vähintään 10 000 ja alle 40 000 broilerille;

b) turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 ja alle 2 800 siitosnaarasnäkinnille tai -hillerille taikka vähintään 250 ja alle 1 400 siitosnaarasketulle tai -supille;

c) muun kuin a tai b alakohdassa mainitun eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250 ja alle 1 200;

d) eläinsuoja tai turkistarha, jonka luvanvaraisuus määräytyy ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11 alakohdan d perusteella ja jonka tuotantoeläimien yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä mainitun alakohdan mukaan laskettuna on vähintään sama tai suurempi kuin sen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettu a tai b alakohdan eläinmäärä tai c kohdan eläinyksikkömäärä, joka eläinsuojassa tai turkistarhassa muodostuu suurimmaksi, huomioimatta tilan yhteenlasketussa eläinyksikkömäärässä tuotantokäytön ulkopuolisia eläimiä, jos niiden eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on enintään 10;

Liitetaulukko A6. Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

<i>Palotarkastusten ohjeellinen väli</i>			<i>6 kk</i> <i>[kpl]</i>	<i>12</i> <i>kk</i> <i>[kpl]</i>	<i>24</i> <i>kk</i> <i>[kpl]</i>	<i>36</i> <i>kk</i> <i>[kpl]</i>	<i>48</i> <i>kk</i> <i>[kpl]</i>	<i>60</i> <i>kk</i> <i>[kpl]</i>	<i>96 kk</i> <i>[kpl]</i>	<i>120 kk</i> <i>[kpl]</i>
<i>Toimistot ja työpaikkatilat</i>	A600									120
<i>Palo- ja pelastustoimen rakennukset</i>	A605							60		
<i>Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on kytketty hätäkeskukseen¹⁾</i>	A610							60		
<i>Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat</i>	A615									
<i>kylmä jakeluasema, ei rakennuksia</i>						36				
<i>jakeluasemat, esim. liikennemyymälät</i>						36				
<i>Seveso-kohteet ja muut vastaavat</i>	A620									
<i>turvallisuusselvityslaitos</i>				12						
<i>toimintaperiaatelaitos</i>				12						
<i>lupalaitos</i>					24					
<i>ilmoituslaitos</i>						36				

<i>kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset²⁾</i>			12						
<i>Turvetuotantoalueet</i>	A625		12						
<i>Kulttuurihistoriallinen rakennus³⁾</i>	A630		Tapauskohtainen harkinta (oletus 60 kk)						
<i>Muut rakennukset ja kohteet⁴⁾</i>	A635		60						
<i>Rakennus tyhjillään⁵⁾</i>	A640		60						

1) Esim. automaattisella paloilmoinnilla varustetut autohallit

2) Kemikaaliratapihojen, logistiikkakeskusten ja maaliikenneterminaalien valvontaväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavaravirrasta

3) Kulttuurihistoriallisesti tärkeiden kohteiden määrittelyssä hyödynnetään Museoviraston vuonna 2012 laatimaa Haag-listaa valtakunnallisesti tärkeistä kohteista.

4) Esim. kaivokset, maanalainen rakentaminen. Tähän kategoriaan sisältyy myös yli 8-kerroksiset asuinrakennukset, joissa pelastustoimen toimintaedellytykset ja poistumisturvallisuuden varmistaminen edellyttää muihin asuinrakennuksiin nähden tehokkaampaa valvontaa.

5) Tyhjillään olevien rakennusten tilanne tarkastetaan viiden vuoden välein ottamalla yhteyttä kiinteistön omistajaan. Mikäli kohde on edelleen tyhjillään, ohjeistetaan kiinteistön omistajaa ottamaan yhteyttä, mikäli rakennus otetaan käyttöön. Samalla annetaan yleistä neuvontaa tyhjillään olevan rakennuksen turvallisuuden varmistamiseksi ja tuhopolttojen torjumiseksi. Tyhjillään oleviin rakennuksiin ei tehdä valvontakäyntiä.

Liite B: Yhteenvedo valtakunnalliseen ohjeistukseen tehdyistä valvontavälien muutoksista

Suunnitelmaa on tarkennettu tarkastusvälin muuttamisen osalta siten, että kohteen tarkastusvälin muuttaminen perustuu yhdenmukaisten kriteerien pohjalta tehtyyn arviointiin.

A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet

- Valvontaväleissä on huomioitu automaattinen sammutuslaitteisto siten, että tarkastusväli on pidempi, mikäli kohde on varustettu automaattisella sammutuslaitteistolla.
- Poistettu luokka A120 palvelutalot ja A125 tuettu asuminen ja muut poistumisturvallisuusselvitys-kohteet tarpeettomana ja yhdistetty vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset –luokkaan.
- Lisätty luokat A150 vastaanottokeskukset ja A131 ammatilliset perhekodit.
- Tarkennettu sprinklattujen avovankiloiden tarkastusväliä (oli 24 kk, nyt 48 kk).

A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit

- Ei muutoksia.

A3 Kokoon-tumis- ja liiketilat

- Ei muutoksia.

A4 Teollisuus- ja varastorakennukset

- Tarkennettu A410 –luokan pinta-alaperusteisia rajoja siten, että alle 1500m² (ei-pelastussuunnitelmavelvolliset) kohteet kuuluvat vähiten vaativaan kategoriaan (aiempi raja 1000m²). Perusteluna pelastussuunnitelmavelvollisuuden aiheuttamat lisävelvoitteet ja niistä seuraava valvonnan tarve.

A5 Maatalousrakennukset

- Viljankuivaamojen valvontaväli pidennetty 120 kk (huoltovarmuuden kannalta merkittävien valvontaväli 60 kk) perusteluna alueella sijaitsevien kuivureiden keskimäärin alhaiseksi arvioitu käyttöaste.

A6 Muut rakennukset

- Lisätty luokka A640 rakennus ei käytössä.
- Jakeluasemat muutettu tarkastettavaksi 36 kk välein riippumatta siitä, onko kyseessä kylmä jakelu-asema vai liikennemyymälä. Peruste muutokselle kohteiden yhtäläinen riskitaso sekä valvonnan keskittämisellä koko ketjun kattavaksi saatava hyöty. Kohteita käsitellään kokonaisuutena siten, että kaikkien jakeluasemaketjujen tankkausasemat ovat järjestelmällisen, jaksottaisen valvonnan piirissä.